

A Kúria dr. Bálint László ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen kormánytisztviselői jogviszony létrejötte jogellenességének megállapítása és felmentési időre járó illetmény, illetve jubileumi jutalom megfizetése iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 25.M.3394/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.633.278/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.633.278/2013/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M.3394/2011/20. számú ítéletét helybenhagyja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 1985. július 9-étől állt közzolgálati jogviszonyban az alperessel, illetve jogelődjével. 2010. május 28-án kelt, az Igazgatóság igazgatójához címzett levelében azt írta, hogy egy év múlva, 2011. május 31-én tölti be 59. életévét, így eléri az előrehozott öregségi nyugdíjra való jogosultsághoz szükséges életkort. A kérelem benyújtásának idején hatályos, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) rendelkezései alapján azt kérte, hogy közzolgálati jogviszonyát felmentéssel szüntessék meg, és a nyolc hónapos felmentési idő figyelembevételével mentesítsék őt fel a munkavégzési kötelezettség alól.

2010. július 6-án hatályba lépett a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.). Ez alapján az alperes 2010. július 15-én kelt levelében tájékoztatta a felperest arról, hogy előrehozott öregségi nyugdíjra 2011. május 1-jét követően válik jogosulttá, továbbá arról, hogy 2010. július 6-án

hatályba lépett a kormánytisztviselők jogállásáról szóló törvény, amelynek 8-9. §-a a felmentési időt két hónapban határozta meg, ezért a nyugdíjazásával kapcsolatos kérelme idő előtti, és csak 2011. évben válik aktuálissá.

Átadásra került a felperes számára ezen túl az a 2010. július 6-án kelt értesítés, amely tartalmazta, hogy a Ktjv. 76. § (1) bekezdése alapján a törvény erejénél fogva közszolgálati jogviszonya kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult át. A munkáltató 2010. július 9-én kelt levelében azt a felvilágosítást adta a felperesnek, hogy a Ktjv. 23. §-a a jubileumi jutalomra való jogosultság szabályait a korábbiaktól eltérő módon szabályozza, ezért a korábban meghatározott jubileumi jutalomra jogosító idejének felülvizsgálata és átszámítása folyamatban van, az új kezdő időpontról később tájékoztatják.

A felperes 2010. szeptember 29-én kelt beadványában ügyének felülvizsgálatát kérte, a munkáltató azonban ezt 2010. október 22-én kelt levelében elutasította, majd döntését 2011. február 4-én kelt levelében megerősítette. A felperes 2011. február 16-án keresetet nyújtott be, melyben annak megállapítását kérte, hogy az alperes jogellenesen állapította meg közszolgálati jogviszonya kormánytisztviselői jogviszonnyá történő átalakulását. Rá a Ktv. rendelkezéseit kellett volna alkalmazni, és ez alapján felmentési idejét nyolc hónapban kellett volna megállapítani, továbbá jogosulttá vált a 40 éves jogosultsági idő alapján járó jubileumi jutalomra is. Kifogásolta továbbá, hogy a munkáltató vele szemben diszkriminációt alkalmazott, mivel két másik személynek ugyanolyan körülmények között teljesítette a kérését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte hivatkozva arra, hogy jogszerű döntést hozott.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M.3394/2011/20. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Indokolásában kifejtette, hogy a felperes nyugdíjazásával összefüggő bejelentése tekintetében a Ktjv. 76. § (2) bekezdése akkor lett volna alkalmazható, ha a felperesnek a Ktv. alapján biztosított felmentési ideje már 2010. július 6-a előtt megkezdődött volna. Közszolgálati jogviszonya a törvény erejénél fogva alakult át, és a jogszabály nem szabott meg olyan moratóriumi időszakot, amely alapján a jövőre vonatkozó bejelentéssel el lehetett volna érni, hogy a jogviszony ne alakuljon át kormánytisztviselői jogviszonnyá. Rögzítette, hogy a felperes nem jelölte meg azt a személyes tulajdonságot, amely alapján a bíróság érdemben vizsgálhatta volna, hogy érte-e őt diszkrimináció. A felperes 1985. július 1-je előtt munkaviszonyban állt, amely időszak a Ktjv. alapján nem tekinthető jubileumi jutalomra jogosító

időszaknak, így jogviszonya megszűnésekor nem rendelkezett a 40 éves jubileumi jutalomra jogosító jogosultsági idővel.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 55.Mf.633.278/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy 40 éves jubileumi jutalom címén 1.507.500 forintot és kamatait, továbbá felmentési időre járó átlagbér címén 2.092.998 forintot és kamatait fizesse meg a felperesnek az együttes első- és másodfokú perköltséggel együtt.

Indokolásában kifejtette, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya megszüntetésével kapcsolatos kérelmét az alperes 2010. május 31-én kézhez vette. Az e napon hatályban volt Ktv. 17. § (2) bekezdése arra kötelezte a munkáltatót, hogy a közszolgálati jogviszonyt szüntesse meg az adott időpontban hatályos törvényszöveg szerint. Ekkor már ismert volt az alperes számára az, hogy a felperes az általa jelzett időpontban, 2011. május 31-én jogosult lesz az előrehozott öregségi nyugdíjra, így a munkáltatónak nem volt mérlegelési lehetősége a köztisztviselő felmentése tekintetében. Kiemelte a másodfokú bíróság, hogy az előrehozott öregségi nyugdíjazással kapcsolatos felperesi bejelentés egyoldalú nyilatkozatnak volt tekintendő, így a Ktjv. 76. § (2) bekezdése szerinti akadálnak minősült a közszolgálati jogviszony kormánytisztviselői jogviszonnyá történő átalakulásában.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a másodfokú határozatot helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, figyelemmel arra, hogy a jogerős határozat sérti a Ktjv. 76. § (1) és (2) bekezdését.

A felülvizsgálati érvelés szerint az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel ellentétben nem annak volt jelentősége, hogy a felperes mikor terjesztette elő kérelmét, hanem annak, hogy a munkáltató közölt-e felmentő intézkedést. Nem az elbírálással, hanem a felmentési dokumentum közlésével állt volna be a Ktjv. 76. § (2) bekezdésében említett joghatás. A törvény kizárólag az elbírálás végső időpontját határozta meg, ami az adott esetben 2010. szeptember 30-a volt, eddig az alperesnek lehetősége volt a felmentési dokumentumot a felperessel közölni. Mivel a kérelem elbírálásának időpontjában a felperes már kormánytisztviselő volt, az alperesnek ezt figyelembe véve kellett eljárnia.

Nem értékelhető az alperes hátrányára az a tény, hogy a kérelmet a Ktjv. hatályba lépése után bírálta el. Az elbírálás nem automatikus volt, hanem ellenőriznie kellett a munkáltatónak azt, hogy a beadvány megfelel-e a jogszabályoknak, és ezt követően kellett döntést hoznia. Előadta továbbá, hogy a nyugdíjbiztosítási szerv

csak 2010. június 30-án állította ki határozatát, azt a felperes kérelméhez nem tudta mellékelni, tehát a munkáltató érdemben csak 2010. júliusában tudott a beadvánnyal foglalkozni. Vitatta, hogy a felperes beadványa egyoldalú jognyilatkozatnak minősült, a Ktjv. 76. § (2) bekezdése ugyanis ezt a joghatályt csak a köztisztviselő részéről benyújtott lemondás, munkáltatói felmentés vagy közös megegyezés miatt a Ktjv. hatálya idejére áthúzódó jogviszony megszüntetések esetében biztosította a jogviszony átalakulással szemben. A felperes jogviszonya átalakulásáról szóló értesítést nem vitatta, kormánytisztviselőként közel egy évvel tovább dolgozott, majd jogviszonya a 2011. február 4-én benyújtott kérelme alapján 2001. május 1-jével a Ktjv. 8. § (2) bekezdése szerinti érvényes munkáltatói felmentéssel szűnt meg.

Támadta a másodfokú bíróság azzal kapcsolatos döntését is, hogy a felperes számára hat havi felmentési időre járó átlagkereset megfizetéséről döntött, mivel a felperes kormánytisztviselői jogviszonya felmentéssel csak 2011. május 1-jével szűnt meg, addig illetményben részesült. Amennyiben a Ktv. hatálya alatt került volna felmentésre, ebben az esetben is csak négy hónapra kellett volna mentesíteni őt a munkavégzési kötelezettség alól. Mindezekre figyelemmel az átlagkereset és az illetmény közötti esetleges különbözetre tarthatott volna legfeljebb igényt a felperes, e címen azonban követelést nem terjesztett elő.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében „a felülvizsgálati kérelem mint megalapozatlan elutasítását”, és a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

Álláspontja szerint a Ktjv. 76. § (2) bekezdésében írt feltétel teljesült, a jognyilatkozatát a Ktjv. hatályba lépése előtt nyújtotta be, így jogviszonya nem alakult át kormánytisztviselői jogviszonnyá a törvény erejénél fogva. Nem volt feltétele a Ktjv. 76. § (2) bekezdése alkalmazásának az, hogy a jognyilatkozatát az alperes elfogadja, és ahhoz hozzájáruljon.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos a következők szerint.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében azt kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a Ktjv. 76. § (1), illetve (2) bekezdésében foglaltakat, és kellő alap nélkül állapította meg, hogy a felperes által tett nyilatkozat következtében közszolgálati jogviszonya nem alakult át kormánytisztviselői jogviszonnyá.

A közszolgálati jogviszony egy hosszabb ideig fennálló jogviszony, amely alatt a felek annak teljesítése és megszüntetése kapcsán

számos nyilatkozatot tesznek. Az egyoldalú jognyilatkozatok lehetnek kötelemfakasztóak, amelyek a másik fél elfogadásától függetlenül joghatást váltanak ki, illetve ajánlatot tehetnek a jogviszony módosítására, illetve megszüntetésére, továbbá a munkáltató ilyen módon határozhatja meg a kötelezettségek teljesítésének módját. A Ktv. 2010. május 28-án hatályos 17. § (2) bekezdésének f) pontja azt írta elő, hogy köteles a közigazgatási szerv megszüntetni a köztisztviselő közszolgálati jogviszonyát, ha az előrehozott öregségi nyugdíj jogosultság egyéb feltételével az érintett a felmentési idő leteltekor rendelkezik, és erre irányuló kérelmet terjesztett elő a munkáltatónál. A Ktv. nem rendelkezett arról, hogy a köztisztviselő által előterjesztett kérelmet mennyi időn belül kell elbírálni, a közigazgatási szervnek azonban nyilvánvalóan a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének megfelelően kellett megtennie a szükséges intézkedést.

A felperes közszolgálati jogviszonya megszűnése időpontját megelőző egy évvel korábban terjesztette elő ilyen igényét. Mivel az akkor hatályos jogszabályi rendelkezés szerint a felperest nyolc hónap felmentési idő illette meg, és jogviszonyát 2011. május 31-ével kellett volna megszüntetni, így az alperesnek legkésőbb 2010. szeptember 30-áig kellett értesítenie a felperest arról, hogy megvizsgálta az általa előterjesztett kérelmet, azt alaposnak találta és ez alapján tette meg a szükséges intézkedéseket a jogviszony megszüntetése tekintetében, illetve arról, hogy milyen időtartamra mentesíti őt a munkavégzési kötelezettség alól.

Ennek megfelelően nem ütközött jogszabályi rendelkezésbe az alperes azon magatartása, hogy a felperes kérelméről 2010. júliusában, a Ktjv. hatályba lépését követően határozott és nem döntött röviddel a kérelem benyújtását követően. Amennyiben ilyen kötelezettségeket támasztana a jogszabály a munkáltatóval szemben, úgy elzárná őt annak lehetőségétől, hogy a kérelem benyújtása, illetve a kötelező felmentés alapján kezdődő felmentési idő időtartama között egyéb jogszerű módon intézkedjen a közszolgálati jogviszony megszüntetése tárgyában.

A Ktjv. 76. § (1) bekezdése megállapította, hogy az adott szerveknél foglalkoztatott köztisztviselők közszolgálati jogviszonya a törvény erejénél fogva alakul át kormánytisztviselői jogviszonnyá. Ehhez képest speciális rendelkezést tartalmaz a (2) bekezdés, amely szerint, ha a törvény hatályba lépése előtt a felek között megállapodás, illetve valamelyik fél egyoldalú jognyilatkozata alapján a törvény hatályba lépése után szűnik meg a jogviszony, úgy a közszolgálati jogviszony nem alakul át kormánytisztviselői jogviszonnyá. Helytállóan hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a jogalkotó az új jogszabály hatályba lépését megelőzően a közszolgálati jogviszony megszüntetésére irányuló és már közölt nyilatkozatok, illetve

megállapodás esetén mellőzi a jogviszony átalakulásáról szóló rendelkezést.

A perbeli esetben a felmentő intézkedés nem született meg, a felperes jognyilatkozata pedig nem tekinthető olyan jogalakító nyilatkozatnak, amely alkalmas lett volna arra, hogy a Ktjv. 76. § (2) bekezdésében rögzített joghatást váltsa ki. A felperes csupán kezdeményezte a jogviszonya megszüntetését, és a munkáltató kötelezettsége volt az, hogy megvizsgálja, hogy a kérelem feltételei az adott esetben fennállnak-e vagy sem.

A felperes jogviszonya akkor nem alakult volna át, ha a felmentő intézkedés közlésére is sor került volna 2010. július 6-a előtt. Mivel ez nem történt meg, az alperes jogszerűen közölte a felperessel a jogviszonya átalakulása tényét, illetve tájékoztatta őt arról, hogy a megváltozott jogszabályi feltételekre tekintettel megszűnt a munkáltató felmentési kötelezettsége az adott esetben, illetve a felmentési idő két hónapra rövidült le. Az alperes intézkedése így megfelelt a jogszabály előírásainak, ezért a másodfokú bíróság jogsértő módon változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta.

Mivel az alperes a peres eljárás során perköltség igényt nem terjesztett elő, annak viseléséről a bíróság a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján nem rendelkezett.

A felülvizsgálati eljárási illetéket a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. október 8.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő